

Bryssel 23.3.2021
COM(2021) 138 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut investointien helpottamista koskevasta Euroopan unionin ja Angolan tasavallan välisestä sopimuksesta

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Neuvosto antoi 19. joulukuuta 2019 päätöksen¹, jolla muutettiin Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia, siinä määrin kuin ne kuuluvat unionin toimivaltaan, koskevia neuvotteluohjeita, jäljempänä 'vuoden 2019 neuvotteluohjeet'. Näillä uusilla neuvotteluohjeilla päivitettiin neuvoston 12. kesäkuuta 2002 antamia laajaa valtuutusta ja neuvotteluohjeita (9930/02).

Muutettujen neuvotteluohjeiden 6.2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa todetaan seuraavaa: ”*Investoinnit. Kestävää kehitystä koskevan tavoitteen mukaisen köyhyyden vähentämiseen ja lopulta poistamiseen tähtäävän tavoitteen mukaisesti (ja Cotonoun sopimuksen 1, 29 ja 75–78 artikla ja liite II ja sen jatkosopimuksen, kun sitä aletaan soveltaa, asianomaiset määräykset huomioon ottaen) osapuolet sopivat vahvistavansa kehityksen, jolla helpotetaan, tehostetaan ja edistetään osapuolten yhteisen edun mukaisia kestäviä investointeja, ottaen huomioon investointien helpottamista koskevat monenväliset aloitteet. Tämä kehys perustuu syrjimättömyyden, avoimuuden, läpinäkyvyyden ja vakauden periaatteille. Osapuolet edistävät houkuttelevien ja vakaiden investointiympäristöjen kehittämistä tukemalla vakaiden ja läpinäkyvien sääntöjen laatimista sijoittajia varten ja pyrkivät parantamaan mahdollisuuksia käyttää finanssipalveluja ja saada rahoitusta.*”

Angola ei ole vielä EU:n ja eteläisen Afrikan kehitysyhteisön (SADC) talouskumppanuussopimusvaltioiden ryhmän² välisen talouskumppanuussopimuksen osapuoli, eikä kyseiseen sopimukseen sisälly investointien helpottamista koskevia määräyksiä.

Euroopan komission johtava varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis ja Angolan kauppaja teollisuusministeri Victor Fernandes vahvistivat 8. syyskuuta 2020 antamassaan yhteisessä lausumassa³ aikomuksensa käynnistää alustavat keskustelut talouskumppanuussopimuksen lisäksi EU:n ja Angolan investointisopimuksesta, joka koskee investointien helpottamista.

Nykyisten, vuonna 2019 päivitettyjen neuvotteluohjeiden nojalla neuvosto antaa komissiolle luvan neuvotella AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa talouskumppanuussopimuksista, jotka kattavat monia eri aiheita, mukaan luettuina investointien helpottamista koskevat määräykset.⁴ Näin ollen ja ottaen huomioon Angolan halukkuus neuvotella EU:n kanssa asiaa koskevasta sopimuksesta komissio suosittelee **neuvottelujen aloittamista Angolan kanssa investointien helpottamista koskevasta sopimuksesta**. Sen varmistamiseksi, että Angolan kanssa käytävät neuvottelut olisivat johdonmukaiset ja yhtenäiset muiden AKT-valtioiden kanssa investointien helpottamista koskevista sopimuksista käytävien neuvottelujen kanssa, niiden pohjana olisi käytettävä **vuoden 2019 neuvotteluohjeissa olevia investointien**

¹ Neuvoston päätös (EU) 2020/13, annettu 19 päivänä joulukuuta 2019, Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia, siinä määrin kuin ne kuuluvat unionin toimivaltaan, koskevien neuvotteluohjeiden muuttamisesta (EUVL L 6, 10.1.2020, s. 101).

² Angolan liittymistä EU:n ja SADC:n talouskumppanuussopimusvaltioiden (joihin tällä hetkellä kuuluvat Botswana, Swazimaa, Lesotho, Mosambik, Namibia ja Etelä-Afrikka) väliseen nykyiseen talouskumppanuussopimukseen koskeva prosessi on käynnissä.

³ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en

⁴ Tällaisia neuvotteluja käydään parhaillaan viiden itäisen ja eteläisen Afrikan (ESA) valtion kanssa nykyisen talouskumppanuussopimuksen ”syventämisen” yhteydessä.

helpottamista koskevia säännöksiä (6.2 kohdan ensimmäinen alakohta).

Tämän sopimuksen yleisenä tavoitteena olisi parantaa investointi-ilmapiiiriä ja helpottaa investointien käynnistämistä ja ylläpitämistä osapuolten välillä suoraa ulkomaista investointia koskevien nykyaikaisten ja yksinkertaistettujen sääntöjen, toimenpiteiden ja menettelyjen pohjalta. Tällä tavalla sopimus edistäisi kestävästä kehityksestä, talouskasvusta ja työpaikkojen luomisesta ja vahvistaisi EU:n ja Angolan kahdenvälisiä investointisuhteita. Se tarjoaisi myös vakaan pohjan edistää Angolan talouden monipuolistamista ja sen yhdentymistä maailmantalouteen.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Edellä esitetyt tavoitteet ovat yhdenmukaiset Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) kanssa, jonka mukaan EU:n tulisi kannustaa kaikkien maiden yhdentymistä maailmantalouteen, muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan esteitä.⁵

Tavoitteet ovat myös täysin linjassa Cotonoun sopimuksen ja sen jatkosopimuksen tavoitteiden sekä niissä edistettyjen yleisten periaatteiden kanssa.

Se on linjassa myös kokonaisvaltaisen EU–Afrikka-strategian⁶ kanssa, jossa ehdotetaan, että EU kehittää kunnianhimoisempia järjestelyjä Afrikkaan tehtävien investointien edistämiseksi, houkuttelemiseksi ja tukemiseksi.

Ehdotuksella täydennettäisiin myös kehitykseen tehtävien investointien edistämisestä Maailman kauppajärjestössä parhaillaan käytäviä neuvotteluja.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tavoitteet ovat yhdenmukaisia muiden EU:n politiikkojen, erityisesti EU:n kehityspolitiikan, tavoitteiden kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Säädöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 3 kohta ja 4 kohta. Kun komissio suosittelee kansainvälisestä sopimuksesta neuvottelemista, se ei ilmoita aineellista oikeusperustaa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Suunniteltujen neuvottelujen aihe koskee olennaisesti yhteistä kauppapolitiikkaa. SEU-sopimuksen 5 artiklan 3 kohdan mukaan toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta EU:n yksinomaisen toimivallan piiriin kuuluvilla aloilla. Yhteinen kauppapolitiikka on yksi aloista, jotka kuuluvat unionin yksinomaiseen toimivaltaan SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaisesti. Tähän politiikkaan kuuluu kauppasopimuksista neuvottelemisen muun muassa SEUT-sopimuksen 207 artiklan mukaisesti.

⁵ SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan e alakohta.

⁶ 2020 yhteinen tiedonanto: Tavoitteena kokonaisvaltainen EU–Afrikka-strategia
https://ec.europa.eu/international-partnerships/system/files/communication-eu-africa-strategy-join-2020-4-final_en.pdf

Komission suositus on linjassa suhteellisuusperiaatteen kanssa, sillä kansainvälisen sopimuksen tekeminen on pääasiallinen väline vastavuoroisten oikeuksien ja velvollisuuksien vahvistamiseksi kansainvälisen oikeuden subjektin, kuten jonkin ulkomaan, kanssa.

- **Toimintatavan valinta**

Euroopan unionin neuvoston päätös.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarviointit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Komissio toteutti vuonna 2020 kesäkuun ja marraskuun välillä julkisen kuulemisen⁷, jossa pyydettiin Euroopan parlamentilta, jäsenvaltioilta, sidosryhmiltä ja kansalaisyhteiskunnalta kommentteja Euroopan unionin kauppapolitiikan uudelleentarkastelua varten. Kommentteja haluttiin muun muassa tavoista, joilla voitaisiin lujittaa EU:n kauppaa ja investointisuhteita naapurimaiden ja Afrikan kanssa.

Komissio kuulee sidosryhmiä säännöllisesti mm. kauppasopimuksia käsittelevässä asiantuntijaryhmässä⁸ ja kansalaisyhteiskunnan vuoropuheluverkostossa⁹.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Tämä ehdotus perustuu ulkopuoliseen asiantuntemukseen, jota kerättiin Euroopan komission tilaaman ja Maailmanpankin toteuttaman hankkeen yhteydessä. Raporteissa todettiin erityisesti, että investoijien¹⁰ ilmoituksen mukaan niiden investointipäätöksiin kehitysmaissa vaikuttavat ratkaisevasti avoimuuden ja ennakoitavuuden puute julkisten virastojen kanssa asioitaessa, lakien ja asetusten äkilliset muutokset ja viiveet valtiollisten lupien ja hyväksyntöjen saannissa. Ehdotus kattaisi nämä osa-alueet.

- **Vaikutustenarviointi**

Investointien helpottaminen, josta on määrä neuvotella AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa, sisältyi jo vuoden 2019 neuvotteluohjeista annettuun neuvoston päätökseen. Nyt käsillä oleva päätös on menettelyvaatimus, jolla ei itsessään ole lisävaikutusta vuoden 2019 neuvotteluohjeista annettuun neuvoston päätökseen verrattuna.

- **Säätelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta.

- **Perusoikeudet**

Tässä aloitteessa noudatetaan täysin Euroopan unionin perusoikeuskirjaa.

⁷ https://trade.ec.europa.eu/consultations/index.cfm?consul_id=266

⁸ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>

⁹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>

¹⁰ Ks. Maailmanpankki, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Aloitteella ei ole vaikutusta talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ei sovelleta.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Menettelyihin liittyvät näkökohdat**

Komissio neuvottelee EU:n puolesta. SEUT-sopimuksen 218 artiklan 4 kohdan mukaisesti ehdotetaan, että Euroopan unionin neuvosto nimeää komitean, jota on kuultava neuvottelujen aikana.

Euroopan parlamentille tiedotetaan kaikista menettelyn vaiheista SEUT-sopimuksen 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Komissio julkaisee tämän suosituksen välittömästi sen hyväksymisen jälkeen.

Komissio suosittelee, että lupa julkistetaan välittömästi sen jälkeen, kun neuvosto on sen hyväksynyt.

NEUVOSTON PÄÄTÖS

luvan antamisesta aloittaa neuvottelut investointien helpottamista koskevasta Euroopan unionin ja Angolan tasavallan välisestä sopimuksesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 218 artiklan 3 ja 4 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Olisi aloitettava neuvottelut Angolan kanssa investointien helpottamista koskevan sopimuksen tekemiseksi.
- (2) Neuvoston päätöksellä (EU) 2020/13¹¹ muutettiin Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia, siinä määrin kuin ne kuuluvat unionin toimivaltaan, koskevia neuvotteluohjeita.
- (3) Jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus ja yhtenäisyys investointien helpottamista koskevista sopimuksista muiden AKT-valtioiden kanssa käytäviin neuvotteluihin nähden, neuvottelut Angolan kanssa olisi käytävä päätöksessä 2020/13 esitettyjen investointien helpottamista koskevien neuvotteluohjeiden pohjalta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Komissiolle annetaan lupa neuvotella unionin puolesta investointien helpottamista koskeva sopimus Angolan kanssa.

2 artikla

Neuvotteluohjeet esitetään päätöksen (EU) 2020/13 lisäyksessä olevan 6.2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa.

3 artikla

Neuvottelut käydään kuullen [*neuvosto lisää erityiskomitean nimen*].

¹¹ Neuvoston päätös (EU) 2020/13, annettu 19 päivänä joulukuuta 2019, Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ja alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia, siinä määrin kuin ne kuuluvat unionin toimivaltaan, koskevien neuvotteluohjeiden muuttamisesta (EUVL L 6, 10.1.2020, s. 101).

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja